

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Eleny Kováčovej a JUDr. Jany Zemkovej, PhD., v právnej veci žalobcu: **E. P.**, zastúpeného advokátom JUDr. A. H., proti žalovanému: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu č. KM-166/PK-2005 zo dňa 12. decembra 2005, konajúc o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 2 S 263/2006-48 zo dňa 1. apríla 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 2 S 263/2006-48 zo dňa 1.apríla 2008 **z m e ň u j e t a k , ž e ž a l o b u z a m i e t a .**

Účastníkom náhradu trov konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom č.k. 2 S 263/2006-48 zo dňa 1.apríla 2008 podľa ustanovenia § 250j ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku zrušil rozhodnutie žalovaného č. KM-166/PK-2005 zo dňa 12. decembra 2005 a vec mu vrátil na ďalšie konanie; žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 9196 Sk (305,25€). Napadnutým rozhodnutím žalovaného č. KM-166/PK-2005 zo dňa 12. decembra 2005 bol zamietnutý rozklad žalobcu a potvrdený personálny rozkaz žalovaného č. 508 zo dňa 1. októbra 2005, ktorým bol žalobca prepustený zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru podľa ustanovenia § 192 ods. 1 písm. e/ zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe

príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície (ďalej len zákon č. 73/1998 Z.z.), nakoľko sa žalobca mimo výkon štátnej služby dňa 5.januára 2005 vo večerných hodinách spolu so svojou manželkou v bare O. v K. zúčastnil oslavy narodenín J. E., ktorý bol považovaný za osobu spojenú s páchaním závažnej trestnej činnosti; žalobca napriek tomu, že zo svojej služobnej činnosti mal a mohol vedieť, že ide o takúto osobu, na uvedenej oslave zotrval; potom, čo zistil, v akej spoločnosti sa nachádza, z tejto neodíšiel, ale veci si odložil do šatne a pripojil sa k oslavujúcim, o svojej účasti na oslave neinformoval svojich nadriadených. Predmetná oslava bola medializovaná – dňa 26.septembra 2005 (po úmrtí J. E.) bola v televízii odvysielaná reportáž.

Krajský súd v odôvodnení uviedol, že policajti sa v čase mimo výkonu služby nesmie stykať s osobami z kriminálneho prostredia bez ohľadu na dôvod a príčinu týchto kontaktov, pretože by to mohlo narušiť vážnosť Policajného zboru a ohroziť dôveru v tento zbor. Je vylúčená aj akákoľvek komunikácia policajta s takýmito osobami o služobných záležitostiach. Etický kódex príslušníka Policajného zboru priamo zaväzuje policajta nestýkať sa mimo svojej služobnej činnosti s osobami spojenými s páchaním závažnej trestnej činnosti, pokiaľ o tomto spojení policajt vzhľadom na okolnosti a svoje osobné pomery, resp. svoje služobné zaradenie vedieť mal a mohol.

Podľa názoru krajského súdu okolnosti zistené v priebehu tohto konania, za ktorých došlo k stretnutiu žalobcu a J. E., neumožňujú urobiť záver, že dôvod pre rozhodnutie o prepustení žalobcu zo služobného pomeru bol adekvátny jeho konaniu. Podľa krajského súdu sa žalobca ocitol v spoločnosti J. E. bez svojho zavinenia, keď sprevádzal svoju manželku (ktorú pozvala na oslavu sestru J. E.). Do stretnutia s J. E. žalobca neporušil žiadnu služobnú povinnosť, nekonal v rozpore so služobnou prisahou alebo etikou policajta. Žalobcovi by bolo možné podľa krajského súdu vytknúť, že potom, ako sa ocitol v spoločnosti osôb, o ktorých by mohol vedieť, že sú spojené s páchaním trestnej činnosti, mal túto spoločnosť opustiť. J. E. sa do zoznamu kriminálne závadových osôb dostal až po jeho smrti, a to 5.mája 2005. Krajský súd považoval za podstatné, že v osobe žalobcu ide o kvalifikovaného a svedomitého policajta, u ktorého nebolo preukázané akékoľvek spojenie s kriminálnym prostredím.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhol rozsudok zmeniť a žalobu žalobcu zamietnuť. Podľa jeho názoru rozsudok krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku). Poukázal na to, že žalobca aj napriek tomu, že zo svojej služobnej činnosti mal a mohol vedieť, že J. E. bol považovaný za osobu spojenú s páchaním závažnej trestnej činnosti, na oslave narodením J. E. zotrval. Po tom, čo zistil, v akej spoločnosti sa nachádza, z tejto neodíšiel, veci si odložil do

šatne a pripojil sa k oslavujúcim; o svojej účasti na uvedenej oslave neinformoval svojich nadriadených. Žalovaný poukázal na to, že žalobca sám potvrdil, že po príchode na oslavu zistil, do akej spoločnosti sa dostal. So záujmami štátnej služby je nezlučiteľné, aby v služobnom pomere príslušníka Policajného zboru zotrval policajt, ktorý sa zúčastnil narodeninovej oslavy osoby, o ktorej vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery, služobné zaradenie vedieť mal alebo mohol, že ide o osobu spojenú s páchaním závažnej trestnej činnosti. Na činnosť Policajného zboru sú kladené vyššie nároky, a to nielen počas priameho výkonu štátnej služby, ale aj mimo nej.

Žalovaný ďalej uviedol, že žalobca bol prijatý do služobného pomeru príslušníka Policajného zboru dňa 1. júla 1993 a bol ustanovený do funkcie inšpektora Pohotovostnej motorizovanej jednotky odboru poriadkovej polície Krajského riaditeľstva Policajného zboru v K. Dňa 15. novembra 2004 bol ustanovený do funkcie inšpektora Obvodného oddelenia Policajného zboru K. Žalobca vykonával štátnu službu v rámci mesta K. 11 rokov. Jednou zo základných požiadaviek kladených na policajta vykonávajúceho štátnu službu je tzv. miestna a osobná znalosť, ktorá spočíva aj v znalosti osôb páchajúcich trestnú činnosť. Na J. E., ktorý trestnú činnosť páchal aj v meste K., bol podaný návrh na podanie obžaloby za zdokumentovanú trestnú činnosť vedenú už v roku 1996 pod č. OUV-527/30-K1-1996 a následne v roku 1999 pod č. KUV-18/KE-1999. Žalovaný na základe toho usúdil, že žalobca nielen mohol vedieť o tom, že J. E. bol považovaný za osobu spojenú s páchaním závažnej trestnej činnosti, ale potom, čo bol oficiálne oboznámený s usmernením vydaným pod č. ORP-15/OPP-SM-2005 neinformoval žalovaného o svojej účasti na uvedenej oslave J. E. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 SŽ 124/2003.

Žalobca vo svojom písomnom vyjadrení navrhol rozsudok krajského súdu potvrdiť a žalovaného zaviazat' na zaplatenie náhrady trov konania žalobcu. Podľa jeho názoru služobný pomer policajta v štátnej službe nie je autoritatívnym vzťahom štátu k štátnemu zamestnancovi. Pri rozhodovaní o disciplinárnom postihu je správny orgán povinný zachovávať proporcionalitu medzi závažnosťou nekonformného správania sa policajta a zvoleným disciplinárnym trestnom. Žalobca je presvedčený, že jeho konanie nie je možné považovať za zvlášť hrubý spôsob porušenia služobnej prisahy. Žalobca bol na oslave J. E. len ako sprievod svojej manželky. Sestra J. E., ktorá jeho manželku na oslavu pozývala, nevedela, ktoré osoby sa oslavy zúčastnia. Žalobca v čase oslavy nevedel, že J. E. patrí medzi osoby spájané s páchaním trestnej činnosti. Žalobca nevyšetroval závažnú trestnú činnosť J. E. V čase konania narodeninovej oslavy meno J. E. nefigurovalo v zozname kriminálne závadových osôb a ani v zozname motorových vozidiel používaných týmito osobami.

Žalobca ďalej uviedol, že žalovaný bol pri rozhodovaní ovplyvnený publicistickou reláciou, ktorá nevyvážene a bez zohľadnenia dôkazov svedčiacich

v prospech žalobcu spájala jeho osobu s podsvetím. Správny orgán vo svojej voľnej úvahe zohľadňoval iba skutočnosti svedčiace proti žalobcovi, pričom so skutočnosťami svedčiacimi v prospech žalobcu sa nevysporiadal tak, aby ich riadne, hodnoverne a preukázateľne vyvrátil.

Podľa názoru žalobcu žalovaný tým, že postupuje podľa publikovanej judikatúry, absurdne povýšil judikatúru na anglo-americký precedens, ktorého ratio decidendi je pre správny orgán záväzné bez ohľadu na okolnosti posudzovaného prípadu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné. Rozhodol na odvolacom pojednávaní dňa 23.septembra 2009 rozsudkom, ktorý verejne vyhlásil (§ 250ja ods. 2 druhá veta, § 250i ods. 2, § 156 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

V správnom súdnictve súdy preskúmajú na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, t.j. orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (§ 244 ods. 1, ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

V predmetnej právnej veci ide o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného o prepustení žalobcu zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru podľa ustanovenia § 192 ods. 1 písm. e/ zákona č. 73/1998 Z.z.

Zákon č. 73/1998 Z.z. upravuje štátnu službu príslušníkov Policajného zboru (okrem iných). Štátnou službou sa na účely tohto zákona rozumie plnenie úloh Policajného zboru policajtom v služobnom úrade alebo v zahraničí a právne vzťahy s tým súvisiace; štátna služba sa vykonáva v služobnom pomere a zakladá sa vo vzťahu k štátu (§ 2 ods. 2, ods. 4 zákona č. 73/1998 Z.z.).

Podľa § 1 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 171/1993 Z.z.) policajný zbor je ozbrojeným bezpečnostným zborom, ktorý plní úlohy vo veciach vnútorného poriadku, bezpečnosti, boja proti zločinnosti, vrátane jej organizovaných foriem a medzinárodných foriem a úlohy, ktoré pre Policajný zbor vyplývajú z medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky (ods. 1). Policajný zbor sa vo svojej činnosti riadi ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná (ods. 3).

Túto doktrínu možno dodržať len vtedy, ak sa stane vlastným pravidlom príslušníkov, ktorí tento silový orgán vnútornej ochrany štátu tvoria. Preto nevyhnutnou podmienkou vzniku služobného pomeru občana k policajnému zboru (§ 16 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z.z.) je zloženie služobnej prisahy v znení uvedenom v § 17 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. („*Sľubujem vernosť Slovenskej republiky. Budem čestný, statočný a disciplinovaný. Svoje sily a schopnosti vynaložím na to, aby som chránil práva občanov, ich bezpečnosť a verejný poriadok, a to aj s nasadením vlastného života. Budem sa riadiť ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi. Tak prisahám!*“). Teda sľubu, ktorým tú doktrínu potvrdzuje s tým, že na to využije všetky svoje sily a schopnosti, a to aj s nasadením vlastného života. Táto prisaha nie je prázdnu proklamáciou určenou k obradným efektom ceremonálu slávnostného prijatia občana do Policajného zboru, ale skutočným potvrdením záväzku. Zložením sľubu sa občan stáva príslušníkom Policajného zboru, kategórie osôb, ktorých konanie, ktoré je v rozpore s právnymi predpismi, bude pre služobné pomery posudzované cez prizmu tohto sľubu. Takýto zodpovedný prístup policajta k rešpektovaniu predpisov vyplýva z jeho účasti na plnení funkcií štátu. Funkciu štátu plní policajt za odmenu a s tým súvisiace nadštandardné sociálne, dôchodkové, zdravotné zabezpečenie. Prirodzeným je očakávanie, že policajti pri svojom postavení budú príkladne rešpektovať zákony štátu nielen v rámci služby, ale aj mimo nej, ako sa k tomu zaviazali (napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26.novembra 2002 sp. zn. 4 Sž 118/02, publikovaný v Zbierke rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod č. R 36/2004). Vybraným skupinám štátnych zamestnancov (policajtom) a v nadväznosti na nich aj ich rodinným príslušníkom poskytuje lepšie sociálne zabezpečenie a vyššie spoločenské postavenie, ako má väčšina pracovníkov a zamestnancov, ktorých pracovný režim upravuje Zákonník práce. Na druhej strane váh sa však nachádzajú vyššie požiadavky na profesionálny a morálny charakter policajta pre výkon štátnej služby. Ich porušenie zákon nekompromisne sankcionuje. Vo vzťahu k plneniu služobných povinností zákon vyžaduje striktné dodržiavanie svojich ustanovení, prísnejších ako ustanovení iných zákonov (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Sž-o-NS 53/03 zo dňa 18.novembra 2003).

V predmetnej veci nebolo sporné, že sa žalobca dňa 5.januára 2005 zúčastnil oslavy narodenín už zomretého J. E., ktorý bol spájaný s páchaním závažnej trestnej činnosti. V administratívnom spise žalovaného sa nachádzajú fotografie dokumentujúce gratuláciu žalobcu s manželkou J. E.. Účasti žalobcu a jeho manželky na oslave J. E. predchádzali tieto skutočnosti (týkajúce sa oslavy):

- 1) manželka žalobcu bola pozvaná na oslavu sestrou J. E. (podľa výpovede žalobcu sa jeho manželka stretla v meste s J. E. a jeho sestrou, ktorá ju pozvala na oslavu),
- 2) manželka oznámila žalobcovi, že sú pozvaní na oslavu, neoznámila však kto je oslávencom (na otázku žalobcu, kto je oslávencom, odpovedala, že bude prekvapený),

- 3) žalobca išiel na oslavu narodenín, aj keď nevedel, kto je oslávencom,
- 4) žalobca s manželkou prišli do reštaurácie O. v K. na oslavu narodenín J. E., kde žalobca zistil, do akej spoločnosti prišiel. V tomto prípade sa žalobcovi naskytli dve možnosti:
 - a. ihneď odísť z oslavy narodenín J. E. (ešte pred odložením vecí do šatne, gratuláciou oslávencovi, zabávanie sa), a tým zabezpečiť nekontaktovanie sa s osobami spájanými s páchaním závažnej trestnej činnosti,
 - b. zostať na oslave, a tým sa stretávať s osobami spájanými s páchaním závažnej trestnej činnosti.

Žalobca si zvolil druhú možnosť a na oslave narodenín J. E. zostal. Tým okamihom došlo k jeho stretnutiu s osobami spájanými s páchaním závažnej trestnej činnosti. Túto skutočnosť dokumentujú aj fotografie založené v administratívnom spise žalovaného zachytávajúce gratuláciu žalobcu J. E. (s úsmevom), ktorého žalobca podľa svojich vyjadrení nepoznal (resp. poznal ako 11-ročného). Okamihom, keď žalobca zostal na oslave osoby spájanej s páchaním závažnej trestnej činnosti, zostáva bez významu, či na oslavu prišiel ako sprievod svojej manželky, ktorá mu zatajila, ku komu idú na oslavu, a žalobca netrval na oznámení mena oslávenca (čo odvolací súd považuje za nepravdepodobné), alebo prišiel z vlastnej iniciatívy. Voľba žalobcu zostať na uvedenej oslave dáva dostatočný dôvod na pochybovanie, či sa mimo štátnej služby zdržal konania, ktoré by mohlo narušiť vážnosť Policajného zboru alebo ohroziť dôveru v tento zbor (§ 48 ods. 3 písm. g/ zákona č. 73/1998 Z.z.). Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil s názorom žalovaného, že žalobca vedieť mal a mohol, že J. E. je osobou spájanou s trestnou činnosťou, a to práve na svoje pracovné zaradenie v Policajnom zbore a svoju dlhoročnú prax v tomto zbore.

Žalobca takisto neoznámil nadriadeným svoju účasť na uvedenej oslave. Neoznámil ju bezprostredne po oslave, ale ani po 7.januári 2005, kedy sa mal oficiálne dozvedieť o zozname motorových vozidiel používaných záujmovými osobami, medzi ktorými bol aj J. E. Odvolací súd sa nestotožnil s námietkou žalobcu, že nevedel o zaradení J. E. do zoznamu záujmových osôb polície, nakoľko už v rokoch 1996 a 1999 došlo k vypracovaniu návrhu na podanie obžaloby proti J. E. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil so záverom žalovaného, že za daných okolností by ponechanie žalobcu v služobnom pomere bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby, pretože je nezlučiteľné so záujmami štátnej služby, aby v služobnom pomere zotrval policajt, ktorý bol mimo štátnej služby v kontakte s osobami spájanými s páchaním závažnej trestnej činnosti, zúčastnil sa na oslave narodenín jednej z týchto osôb a túto skutočnosť neoznámil svojim nadriadeným.

Pri určení miery postihu za porušenie služobnej povinnosti a prísahy správny orgán vychádza zo svojej voľnej úvahy. V takom prípade súd iba preskúmava, či rozhodnutie správneho orgánu vydané na základe zákonom povolenej voľnej úvahy nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Súd neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia (§ 245 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku). Správny orgán v takom prípade posudzuje, či miera porušenej povinnosti policajta alebo služobnej prísahy je tak závažná (hrubé porušenie služobnej prísahy a služobnej povinnosti), že vedie k prepusteniu policajta zo služobného pomeru (§ 192 ods. 1 písm. e/ zákona č. 73/1998 Z.z.) alebo je menej závažná a postačuje uloženie disciplinárneho opatrenia (§ 53, § 54 zákona č. 73/1998 Z.z.). Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky hodnotenie dôkazov a vyvodenie následku zodpovedá zásadám logického myslenia a nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom č. 73/1998 Z.z.

Vychádzajúc z uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 2 S 263/2006-48 zo dňa 1.apríla 2008 podľa ustanovenia § 220 v spojení s § 250ja ods. 3 druhá veta Občianskeho súdneho poriadku zmenil (pretože neboli splnené podmienky ani na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie) a žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol, nakoľko rozhodnutie žalovaného je v súlade so zákonom č. 73/1998 Z.z. a Správnym poriadkom.

O náhrade trov odvolacieho ako aj prvostupňového súdneho konania rozhodol v zmysle ustanovenia § 224 ods. 2 v spojení s § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku tak, že neúspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal a žalovanému v tomto konaní náhrada trov konania neprináleží.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 23. septembra 2009

JUDr. Jana Henčeková, PhD., v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová